



Terveise  
Arengu  
Instituut

# Terveise Arengu Instituudi arengukava 2024–2027

—

# Sisukord

<b>TAI visioon, missioon ja väärtused</b> .....	<b>3</b>
<b>Sissejuhatus</b> .....	<b>4</b>
<b>Strateegilised eesmärgid</b> .....	<b>6</b>
<b>Eesmärgid, tegevussuunad ja olulisemad tegevused</b> .....	<b>7</b>
I eesmärk – kvaliteetsed ja ajakohased terviseandmed.....	7
TEGEVUSSUUNAD .....	7
UURINGUANDMETE KOGUMINE JA ANALÜÜS .....	7
REGISTRITE PIDAMINE, ARENDAMINE JA HALDAMINE .....	7
TERVISESTATISTIKA ANDMEPLATVORMI TÕHUSTAMINE.....	8
II eesmärk – kõrgetasemeline teadmusloome ning efektiivne teadmussiire poliitikasse ja ühiskonda.....	9
TEGEVUSSUUNAD .....	9
RAKENDUSLIKUD JA INTERDISTSIPLINAARSED TEADUSUURINGUD .....	9
RAHVASTIKU TERVISE, TERVISEKÄITUMISE JA TERVISEMÖJURITE SEIRE .....	9
TERVISEÖKONOOMIKA MÕJUANALÜÜSIDE TEGEMINE.....	10
III eesmärk – teaduspõhised rahvatervishoiu lahendused .....	11
TEGEVUSSUUNAD .....	11
SIHTRÜHMAD VASTAVATE TULEMUSLIKE LAHENDUSTE ARENDAMINE.....	11
TERVISEVÕRGUSTIKE TOETAMINE JA ARENDAMINE.....	11
TERVISETEADLIKKUSE JA -SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE ÜHISKONNAS .....	12
IV eesmärk – tõhus organisatsioon .....	13
TEGEVUSSUUNAD .....	13
HOIAME OMA ORGANISATSIOONI KAASAEGSE JA EFEKTIIVSENA .....	13
OLEME ÕPPIV JA DIGIPÄDEV ORGANISATSIOON .....	13
TÖÖTAJATE VÄÄRTUSTAMINE, VÄÄRTUSPÕHISE JUHTIMISE JUURUTAMINE JA JÄRELKASVU KASVATAMINE.....	14
<b>Arengukava mõisted</b> .....	<b>15</b>

# TAI visioon, missioon ja väärtused

## TAI VISIOON

TAI on mõjus rahvatervishoiu arengu suunaja ja eestkõneleja Eestis.

## TAI MISSIOON

Oleme teaduspõhiste tervislike valikute kujundaja.

## TAI VÄÄRTUSED

### Pädevus

- ▶ Lähtume tegevustes teaduspõhisusest, heast teadustavast ja eetilistest printsiipidest, Eesti ja maailma parimast praktikast ning sihtrühmade vajadustest.
- ▶ Hoiame ja arendame pädevust end pidevalt täiendades.
- ▶ Loomme uusi teadmisi, kasutame ning jagame oma teadmiste pagasit ja oskusi.

### Koostöö

- ▶ Kaasame, kuulame, jagame teadmisi ja pakume tuge.
- ▶ Lepime kokku ühised eesmärgid ja panustame meeskonnana nende saavutamisse.
- ▶ Austame ja inspireerime üksteist, et koos saavutada enam kui üksi.
- ▶ Väärtustame üksteise seisukohti ja otsime koos parimaid lahendusi.

### Uuenduslikkus

- ▶ Oleme aktiivsed ja julged uute lahenduste leidmisel, arvestades sihtrühmade vajadusi ja ühiskonnas toimuvat.
- ▶ Pakume nutikaid lahendusi ja viime neid ellu, olles loovad, paindlikud ja arvestavad.
- ▶ Oleme oma töös uudishimulikud ja avatud uutele ideedele.

# Sissejuhatus

Tervise Arengu Instituut (edaspidi TAI või instituut) on juhtiv rahvatervishoiu teadus- ja arendusasutus, kes pakub usaldusväärset rahvastiku tervise ja rahvatervishoiu lahenduste teadmist. TAI on Sotsiaalministeeriumi hallatav riigiasutus. Teadus- ja arendusasutusena tegeleme rahvatervishoiu teadustööga, haiguste ennetamise programmide ja tegevuste väljatöötamisega ning tervisedendusega. Lisaks teeme Eesti tervisestatistikat ja haldame rahvastikupõhiseid registreid. Meie missioon on olla teaduspõhiste tervislike valikute kujundaja.

## **Instituudi arengukavas määratleme asutuse visiooni ja missiooni, üldised eesmärgid ja tegevussuunad ning olulisemad tegevused nende saavutamiseks.**

Peame oluliseks, et instituudi põhieesmärgid on aja- ja asjakohased. Seni kehtinud arengukavaga võrreldes iseloomustab täiendatud dokumenti tegevussuundade läbipaistvus ja selgelt kirjeldatud sammud nende saavutamiseks, mis avab meie ambitsioone ja strateegilisi suundi. Oma tegevustega toetame riigi pikaajalises arengustrateegias „Eesti 2035“ toodud rahva kestlikkuse, tervise ja sotsiaalkaitse valdkondade eesmärkidesaavutamist. Lisakspühendume „Teadus-ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse (TAIE) arengukava“ ning „Rahvastiku tervise arengukava 2020-2030“ eesmärkide saavutamisele. Oma tegevuste ajakohasena hoidmiseks vaatame arengukava igal aastal üle.

## **Oma tegevuses lähtume järgmistest põhimõtetest-**

**Tugev, selge sõnumiga ja kättesaadav tervisealane teadmus toetab tõendusmaterjaliga arvestamist tervisepoliitikas ja on uuenduslike rahvatervishoiu lahenduste väljatöötamise alus.** Rahvusvaheliselt tunnustatud teadlaskond ja teadustöö toetab teadmiste levikut Eesti ühiskonda ning akadeemiline sõltumatus võimaldab tõstatada olulisi rahvatervishoiu teemasid ja valdkonda objektiivselt arendada.

**Ühiskonna vajadustele vastavad, mugavalt kasutatavad, töödeldavad ja tõlgendatavad terviseandmed näitavad vajadusi muutusteks ja peegeldavad ellu viidud tegevuste edukust.** Oleme terviseandmete usaldusväärset hoidjat ja valdkonna eestvedajat, pakkudes lihtsaid, interaktiivseid ja kasutajasõbralikke lahendusi. Instituudina oleme tugev partner terviseandmete kogumisel ja infosüsteemide koosvõime loomisel ning aitame kaasa rahvastiku tervises seisundi ja seda mõjutavate tegurite paremale mõistmisele.

## **Tervisevajaduste ja -mõjude hindamine annab meile võimaluse tuua nähtavale rahvastiku tervise sõlmküsimused ning toetada vastavate otsuste tegemist.**

Koostööpartneritega loome teadmist rahvastiku tervises seisundist ja tervisevajadustest ning anname soovitusi otsustamiseks. Pöörame süstemaatilist tähelepanu sellele, kuidas erinevate rahvastikurühmade sotsiaalmajanduslik olukord ja kultuuriline taust mõjutavad tervist.

## **Tulemuslik ennetus aitab ära hoida terviseprobleemide kujunemist, süvenemist ja korduvust.**

Arendame ja viime ellu -tegevusi, mis aitavad ennetada terviseprobleeme ning suurendada inimeste heaolu. Uurime elluviidavate tegevuste teostatavust ja

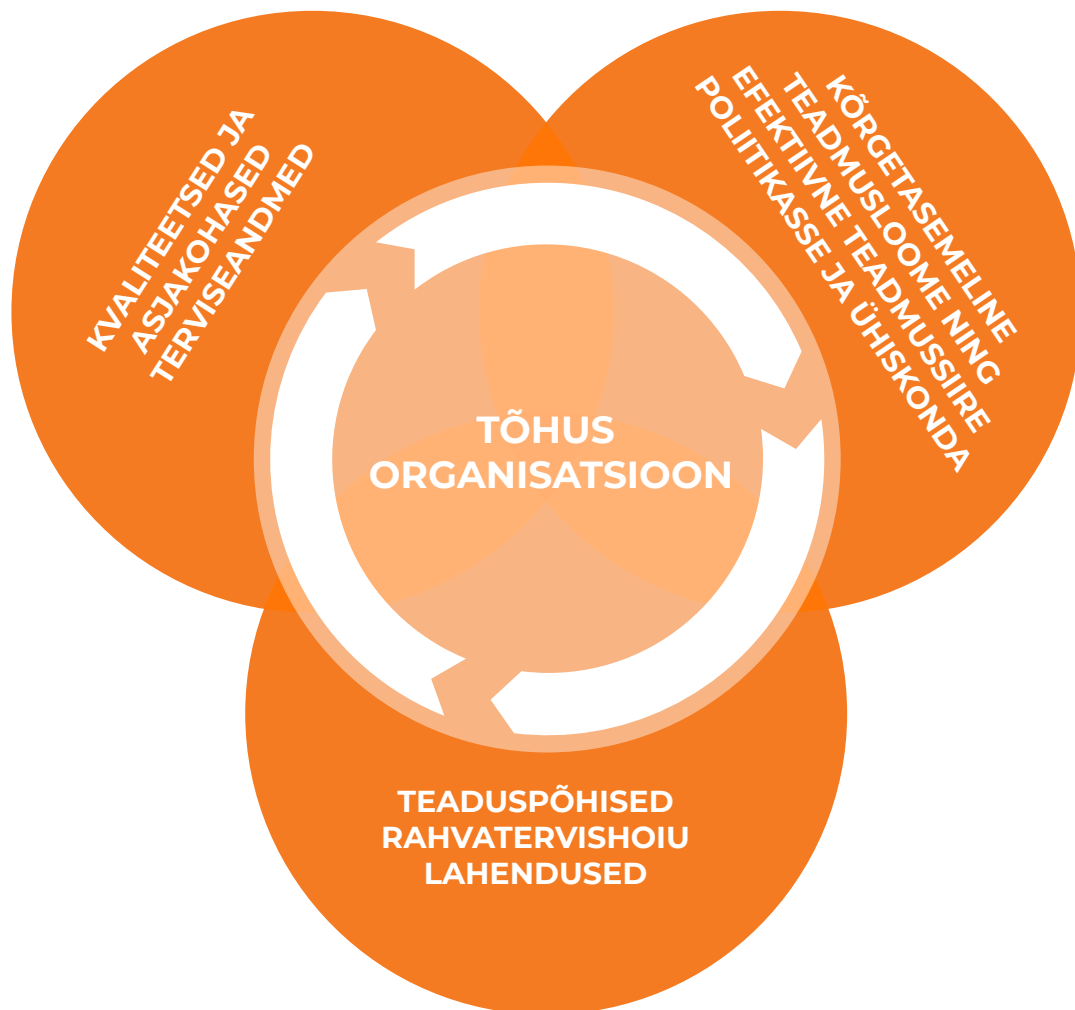
tulemuslikkust, tagame tegevuste kavakohase elluviimise ja regulaarse seire. Osaleme ennetuspoliitika kujundamisel, toetame ennetustegevuste arengut ja uurimist, pakume tuge asutustele ja kohalikule tasandile ennetustegevuste kavandamisel, elluviimisel ja hindamisel, arendame ennetusvaldkonnas töötavate inimeste pädevust ning seisame andmetel ja tõendusel tugineva otsusetegemise eest ennetuses.

**Inimese tervis ja tervisekäitumine kujuneb seal, kus ta iga päev töötab, elab ja õpib.** Seetõttu aitame kohalikel omavalitsustel, tööandjatel, maakonna arendusorganisatsioonidel ja haridusasutustel arendada pädevusi ja oskusi, et inimeste heaolu puudutavaid teemasid strateegiliselt ja tõenduspõhiselt planeerida ja ellu viia. Teeme huvikaitset, et organisatsioonide juhtide seas oleks prioriteetsel kohal oma inimeste heaolu ning sellesse panustataks süsteemselt ja järjepidevalt pikaajaliste tegevustega, millel on tõendatud mõju.

**Oleme avatud, dünaamiline, proaktiivne ja innovatsiooni väärtustav organisatsioon.**

## Strateegilised eesmärgid

TAI kujundab Eesti elanike teaduspõhiseid tervislikke valikuid ning mõjutab rahvatervishoiu arenguid oma strateegiliste sihtide kaudu. Kvaliteetsed ja ajakohased terviseandmed aitavad luua kõrgetasemelist teadmust, mis kantakse poliitika kujundamisse ja ühiskonda. Teadmussiire aitab luua vajalikke innovatiivseid teaduspõhiseid rahvatervishoiulahendusi. Seda kõike toetab ja aitab ellu viia terviklik ja tõhusalt toimiv organisatsioon.



# Eesmärgid, tegevussuunad ja olulisemad tegevused

## I eesmärk – kvaliteetsed ja ajakohased terviseandmed

Tagame uuringuteks ja teadustööks kvaliteetsed terviklikud terviseandmed, mis vastavad sihtrühmade vajadustele, on mugavalt kättesaadavad, töödeldavad ja seostatavad nende andmetega, mida TAI ei halda. TAI-s kasutatavatest andmetest parema ülevaate saamiseks loome keskse andmehaldussüsteemi, mis on ühenduses riigi andmehaldusrakendusega RIHAKE. Lühendame andmete avaldamise tähtaegu ja parendame andmete kättesaadavust, et toetada andmete kasutamist poliitiliste otsuste tegemisel ning sidusrühmade ja avalikkuse informeerimisel. Arendame kasutajale lihtsamini käsitletavat dünaamilist visualiseerimist, samas tagame avaandmete masinloetava kasutuse. Teeme koostööd teadus- ja haridusasutustega, et edendada teiste terviseandmete turvalist taaskasutamist.

## TEGEVUSSUUNAD

### *UURINGUANDMETE KOGUMINE JA ANALÜÜS*

Andmetel on väärtus siis, kui neid saab kasutada. Peame oluliseks rahvastiku tervise põhjalikku analüüsi, aja jooksul tehtud uuringute süsteemset tervikvaadet, mis võimaldaks avastada seoseid terviseseisundi ja tervisekäitumise vahel. Et terviseseisundeid ja tervisekäitumist aastate arvestuses võrrelda, peavad terviseandmed olema standardsel kujul ja töödeldavad ning kombineeritud kujul analüüsitavad.

#### **Olulisemad tegevused**

- ▶ Tehtud uuringute andmete viimine standardiseeritud ja masintöödeldavale kujule.
- ▶ Ühtse visualiseerimise lahenduse kasutusele võtmine.
- ▶ Keske uuringuandmete arhiveerimissüsteemi loomine.
- ▶ Keske andmehaldussüsteemi loomine, mis on ühenduses riigi andmehaldusrakendusega RIHAKE.

### *REGISTRITE PIDAMINE, ARENDAMINE JA HALDAMINE*

Terviseregistrite teaduspõhine arendamine võimaldab meil teha usaldusväärsetele andmetele tuginevat registripõhist teadustööd rahvastiku tervise trendide ja mõjurite hindamiseks. Andmekvaliteeti ja andmete ajakohast avaldamist toetavad tihe koostöö andmeandjatega, efektiivsed andmeedastuskanalid ja andmete ulatuslik kasutamine teadusuuringutes.

#### **Olulisemad tegevused**

- ▶ Andmeandjatega ja registriandmete kasutajatega (teadustöö tegijatega) koostööle keskendumine, toimiva tagasisidesüsteemi loomine.
- ▶ Kaasaegsete andmeedastuskanalite arendamisega jätkamine.
- ▶ Andmekvaliteedi parendamisega jätkamine.

## TERVISESTATISTIKA ANDMEPLATVORMI TÕHUSTAMINE

Rahvatervishoiu otsused peavad põhinema adekvaatsel tervisestatistikal. Viime tervisestatistika andmete kogumise kooskõlla andmete ühekordse esitamise põhimõttega. Taotleme TAI-le riikliku tervisestatistika tegija staatust, mis suurendab meie vastutust valdkonnas ja võimaldab rakendada riiklikule statistikale kehtestatud kaitsemeetmeid. Riikliku statistika tegija staatus lubab meil küsida andmeid otse teistest riiklikest andmekogudest, vähendades nii meie kui ka andmeandjate halduskoormust. Kvaliteetsem ja ulatuslikum tervisestatistika võimaldab meil teha paremaid tervisealaseid analüüse ja luua seoseid statistiliste näitajate ning eluliste asjaolude vahel. Poliitiliste otsuste toetamiseks muudame andmekogumise platvormid tõhusamaks.

### Olulisemad tegevused

- ▶ Tervisestatistika andmete kogumise kooskõlla viimine ühekordse andmekogumise põhimõttega.
- ▶ TAI-le riikliku tervisestatistika tegija staatuse taotlemine.
- ▶ Võimaluste loomine andmete tõhusamaks tötluseks ning terviklikumaks andmekvaliteedi kontrolliks.
- ▶ Rahvusvahelise terviseandmete esitamise automatiseerimine.
- ▶ Avaandmete masinloetavuse tagamine.

### Möödikud

- ▶ Andmeandjate osakaal
- ▶ Kõigi andmeplokkide andmete avaldamise tähtaeg
- ▶ Aasta jooksul TAI andmetel põhinevate teadusartiklite arv
- ▶ Andmeandjate rahulolu
- ▶ Andmekasutajate rahulolu



## **II eesmärk – kõrgetasemeline teadmusloome ning efektiivne teadmussiire poliitikasse ja ühiskonda**

Olles rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline rahvastiku tervist, tervisekäitumist ja tervisehõlmajate uuriv teadusasutus, anname teaduspõhist sisendit riigi rahvatervishoiu poliitika kujundamisse, rahvatervishoiu lahenduste arendamisse ja tervisekäitumist mõjutavate sekkumiste uurimisse. Inimeste tervisekäitumise parandamiseks hoiame teadmuse kõrget taset ja kasutame julgelt võimalust ühiskonnas olulistel tervisealadel kaasa rääkida.

### **TEGEVUSSUUNAD**

#### *RAKENDUSLIKUD JA INTERDISTSIPLINAARSED TEADUSUURINGUD*

Teadusteemade valikul lähtume riigi pikaajalistest arenguvajadustest ja rahvatervishoiu põlmprobleemidest, sh mittenakkushaiguste ennetamine, vähitõrje ja vaimse tervise edendamine. Interdistsiplinaarsed teadusuuringud hõlbustavad terviseprogrammide ja ennetusmeetmete väljatöötamist, mis vähendavad haiguskoormust ühiskonnas ja parandavad inimeste tervist ja heaolu. Pikaajalised uuringud võimaldavad elukaarepõhiselt hinnata sotsiaalsete, käitumuslike, geneetiliste ja metaboolsete tegurite ning tervisetulemite seoseid. Meie töö osaks on rahvatervishoiu programmide ja sekkumiste tulemuslikkuse hindamine. Kriisiolukorras oleme valmis kohandama teadus- ja seireuuringute teemasid ning jagama inimestele asjakohast teadmist. Toetame teadlasi nende igapäevatoos teaduse populariseerimisel, kasutades organisatsiooni kommunikatsioonikanaleid. Tõstatame rahvastiku tervise vaatest olulisi teadusteemasid ja teeme teadmuspõhiseid ettepanekuid tervise ebavõrdsuse vähendamiseks ja tervishoiusüsteemi jätkusuutlikkuse tugevdamiseks.

#### **Olulisemad tegevused**

- ▶ Vähi ja teiste mittenakkushaiguste ennetamisele suunatud Euroopa Liidu ühisprojekti (JA PreventNCD) elluviimine.
- ▶ Rahvusvaheline interdistsiplinaarne teaduskoostöö ja välisrahastuse kaasamine TAI teadusvõimekuse suurendamiseks.
- ▶ Sihipärane panustamine akadeemilisse järelkasvu, et tugevdada teadlasrühmi, sh teadmussiirde doktorantuuriga.

#### *RAHVASTIKU TERVISE, TERVISEKÄITUMISE JA TERVISEHÕLMAJURITE SEIRE*

Analüüsime ja tõlgendame rahvastiku tervise indikaatorite muutusi ja korraldame tervisehõlmajate seiret. Et paremini jälgida ja võrrelda tervisega seonduvaid muutusi ajas ja teiste riikidega, kasutame andmete kogumisel ja analüüsil kaasaegseid lahendusi, võimaldame andmevahetust ja suurendame oma osalust rahvusvahelises teadusvõrgustikus.

Anname selgeid ja ajakohaseid sõnumeid rahvastikuprotsessidega seotud pikaajaliste trendide ja väljakutsete kohta. Pakume lahendusi olukorra muutmiseks ja tulevikuriskide maandamiseks. Teeme ettepanekuid vaimse tervise seiresüsteemi ülesehitamiseks.

### **Olulisemad tegevused**

- ▶ Ettepanekute esitamine laste ja täiskasvanute vaimse tervise riikliku seiresüsteemi väljatöötamiseks, tuginedes rahvastiku vaimse tervise ja laste vaimse tervise uuringu tulemustele.
- ▶ Iga-aastase rahvastiku tervise aruande avaldamine.
- ▶ Eesti andmete esitamine rahvusvahelistesse laste vähi ja vähi sõeluuringute andmebaasidesse.

### **TERVISEÖKONOOMIKA MÕJUANALÜÜSIDE TEGEMINE**

Loomevõimekuse hinnata rahvastikutervisekaotuse ning tervise- võisotsiaalpoliitikaga seotud otsuste, sekkumiste jm meetmete laiemat mõju. Selleks koondame epidemioloogia, tervisestatistika ja tervishoiuökonomika kompetentsid ning ressursid valdkonnaüleseks uurimisrühmaks, mis hakkab süstemaatiliselt tegelema välditava tervisekao ning selle riskitegurite majandusliku mõju analüüsidesega.

### **Olulisemad tegevused**

- ▶ Epidemioloogia ja tervishoiuökonomika kompetentsi ning tervisestatistika ja terviseuuringute alase ressursi koondamine valdkonnaüleseks uurimisrühmaks.
- ▶ Sekkumiste tervisemõju analüüsides (nt Eesti alkoholipoliitika mõjuanalüüs) ning haiguskoormuse ja -kulude analüüsides (nt istuva eluviisi ja liigse kehakaalu kuluuuring) korraldamine.

### **Möödikud**

- ▶ Akadeemilise kraadiga töötajate osakaal
- ▶ Eelretsenseeritud teadusartiklite arv
- ▶ TAI teadmuse kasutajate rahulolu (360° tagasiside)
- ▶ TAI töötajate teadusartiklite osakaal, mille põhjal on avaldatud teadusuudis

### III eesmärk – teaduspõhised rahvatervishoiu lahendused

Meie eesmärk on pakkuda infot, vahendeid ja lahendusi, mis toetavad inimeste võimalusi, võimekust ning motivatsiooni teha tervislikumaid valikuid. Oleme uute ideede ja lahenduste loomise ning testimise inkubaator. Toetame tugevate rahvatervishoiu võrgustike teket ja tugevdame valdkonnaülest koostööd. Kujundame koos asutuste (sh tööandjate ja haridusasutuste) ja kohalike omavalitsustega tervist toetavat keskkonda ning hoolitseme selle eest, et meie sõnumid jõuaksid otsustajateni, kelle tegevus ja poliitika mõjutavad tervist. Seisame andmetel ja tõendusel põhineva otsusetegemise eest ennetuses. Peame oluliseks, et tervise-, sotsiaal-, haridus- ja õiguskaitse valdkond töötaksid koos ning keskenduksid inimese tegelikele vajadustele ja heaolule.

#### TEGEVUSSUUNAD

##### *SIHTRÜHMADE VAJADUSTELE VASTAVATE TULEMUSLIKE LAHENDUSTE ARENDAMINE*

Toetame tulemuslike töövahendite ulatuslikku kasutuselevõttu ja vajadusel ajakohastame neid. Lahendused peavad olema inimsõbralikud ja kättesaadavad olenemata inimese elukohast, emakeelest, sotsiaalmajanduslikest tingimustest ja erivajadustest. Eesmärgi saavutamiseks on oluline eri valdkondade lahenduste omavaheline integreerimine, et inimesed, keda ebavõrdsus tervises kõige rohkem mõjutab ja kel on raskusi vajaliku toe saamisel, pääseksid neile lahendustele ligi ja saaksid neid kasutada.

#### **Olulisemad tegevused**

- ▶ Uudsete tööriistade katsetamine, arendamine või kohandamine (sh vanemluse toetamise, vähi söeluuringute, uute uimastite tarvitamisega seotud kahjude (sh ööelus) vähendamise, vaimse tervise probleemide ja uimastiennetuse valdkonnas).
- ▶ Vaimse tervise ja uimastitarvitamise probleemi lahendamisele suunatud väheintensiivsete psühholoogiliste sekkumiste (VIPS) arendamine tihedas koostöös sotsiaalvaldkonnaga.
- ▶ Hindamisinstrumentide, kaasa arvatud psühhomeetriliste instrumentide arendamine, kohandamine ja juurutamine ning spetsialistidele lihtsalt kättesaadavaks tegemine.
- ▶ Ennetustegevuste arendamise ja testimise süsteemi loomine ning ennetuse tööjõu kompetentsi arendamine.
- ▶ Uute uimastite tarvitamisega seotud kahjude (sh ööelus) vähendamisele seotud sekkumiste väljatöötamine.
- ▶ Uute lahenduste väljatöötamine vähi söeluuringuteks.

##### *TERVISEVÕRGUSTIKE TOETAMINE JA ARENDAMINE*

Rahvastiku tervist mõjutavad paljude sektorite ja organisatsioonide tegevused. Oluline on tõsta nende asutuste terviseteadlikkust ja -suutlikkust, kes inimeste tervise edendamise eest vastutavad. Selleks toetame organisatsioone rahvatervishoiu tegevuste planeerimisel ja elluviimisel ning suurendame nende kaasatust inimeste tervise edendamisel. Eesmärk on suurendada organisatsioonide hulka, kes andmepõhisest tegevuskavast lähtudes planeerivad, rakendavad ja seiravad tõendatud tasemega ennetus- ja edendustegevusi. Paikkonna organisatsioonide (haridusasutused, kohalikud omavalitsused, maakondlikud arendusorganisatsioonid, tööandjad, ettevõtjad jt) rahvatervishoiu võimekuse arendamiseks pakume rahvatervishoiu spetsialistidele ning otsustajatele nende vajaduse alusel koolitusi.

### **Olulisemad tegevused**

- ▶ Kvaliteetsete ja täiskasvanuõppe põhimõtteid järgivate koolituste ja arenguprogrammide korraldamine, sh koolituste formaadi mitmekesistamine (e-õppe ja veebikoolituste osakaalu suurendamine jm võimalused).
- ▶ Võrgustike liikmetele tööalase toe pakkumine, sh nõustamine, mentorlus, koviisioon.
- ▶ Metoodiliste tööriistade ja juhendmaterjalide väljatöötamine, sh hindamisinstrumendid nii meeskondade endi hindamiseks kui ka paikkonna hetkeolukorra tervisenäitajate koondamiseks.
- ▶ Huvikaitsetegevused organisatsioonide juhtidele ja spetsialistidele, sh individuaalsed kohtumised ja regulaarne tagasiside.

### **TERVISETEADLIKKUSE JA -SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE ÜHISKONNAS**

Soodustame ühiskonnas teaduspõhist vaadet tervisele ning reageerime ühiskonnas toimuvale, väljendades nii avalikus kui ka valdkondlikus kommunikatsioonis selgeid, teadusele ja andmetele tuginevaid seisukohti. Hoiame rahvatervishoiu sõlmküsimesi meediapildis ning jagame rahvastiku tervist mõjutavatele osalistele, sh ajakirjanikele, teavet valdkonna küsimustest, arengust ja vajadustest.

Osaleme tervisepoliitikat mõjutavates protsessides ning anname soovitusi poliitilisteks otsusteks. Oleme proaktiivsed TAI teadmuse levitamisel ning partnerlussuhete arendamisel ja hoidmisel avaliku, era- ja mittetulundussektoriga. Tagame sihtrühmadele kvaliteetse ja ajakohase terviseinfo kaasaegsete ja atraktiivsete veebilahenduste, kommunikatsioonikanalite ning teavitustegevuste kaudu. Sellega süvendame spetsialistide valdkonnateadmisi ja suurendame nende kaasatust tervist edendavatesse tegevustesse ning toetame elanike terviseteadlikkust, motivatsiooni ja oskusi tervisele kasulike otsuste langetamiseks ja tervise eest hoolitsemiseks.

### **Olulisemad tegevused**

- ▶ Strateegilise kommunikatsiooniplaani väljatöötamine ning lähtuvalt instituudi prioriteetidest põhisõnumite ja seisukohtade koostamine.
- ▶ TAI kommunikatsiooniväljundite (nt ajakirja Sotsiaaltöö, TAI terviseinfo uudiskiri) ja nende levitamise platvormide arendamine ja turundamine, sh sisu ja lugemisvõimaluste parem profileerimine vastavalt sihtrühmade vajadustele, eri kanalite ja materjalide riskasutuse suurendamine.
- ▶ Strateegiliste partnerlussuhete loomine.
- ▶ TAI hallatavate veebilehtede uuendamine.

### **Möödikud**

- ▶ Lahenduste kasutajate ja sihtrühmade rahulolu
- ▶ Sihtrühma vajadustele vastavate uute lahenduste arv või osakaal, mille tulemuslikkus on hinnatud või hindamisel vms
- ▶ Kõigi meie vastutusala sekkumisvaldkondades kasutuses olevate meediakanalite külastatavus ja kasutajate tagasiside
- ▶ TAI-ga seotud kajastuste arv meedias, sh mõjukate kajastuste osakaal (mõõtmisindikaatori allikas on Station.ee ilmunud märksõna- ja teemapõhiste kajastuste analüüs)
- ▶ Koolitustega rahulolu ja hinnang omandatud teadmiste ja oskuste rakendatavusele igapäevatoos

## IV eesmärk – tõhus organisatsioon

TAI on atraktiivne ja tunnustatud tööandja nii tänastele töötajatele kui ka uutele organisatsioonitulistajatele. Tagame töötajate mitmekülgse arengu ja karjäärivõimalused, toetame õppimiskultuuri ning pakume erinevaid võimalusi kompetentside pidevaks arendamiseks. Väliskeskkonna muutustega toimetulekuks ja organisatsioonina arenemiseks lähtume ühtsetest väärtustest ja kaasame oma töötajaid eesmärkide seadmisel ja saavutamisel, pakkudes töötajatele võimalusi oma ekspertteadmise rakendamiseks, innustades koostööd ja arendades taristut. Selleks et TAI oleks oma tegevuses tõhus, tagame organisatsiooni hea toimimise nii juhtimis- kui ka teistel tasanditel. Väärtustame töö- ja eraelu tasakaalu, pakkudes paindlikke töötingimusi ja hoides töötajate vaimset ja füüsilist tervist. Tagame oma töötajatele kvaliteetsed tugiteenused, mis võimaldavad keskenduda põhitööle.

### TEGEVUSSUUNAD

#### *HOIAME OMA ORGANISATSIOONI KAASAEGSE JA EFEKTIIVSENA*

Seame esikohale oma teenuste ühtlase kvaliteedi ja tõhususe kogu organisatsioonis. Arendame välja tervikliku ja kaasava planeerimisprotsessi, kus terviseandmed, teadmusloome, rahvatervishoiu ja sotsiaalkaitse lahenduste väljatöötamine ning spetsiifilised toetavad kompetentsid (nt analüüs, finants, õigus, personal, koolitus, turundus, kommunikatsioon) moodustavad terviku. Hoiame fookuses ressursside otstarbekat kasutamist parimaid kompetentse kaasates. Spetsiifilised tugikompetentsid on koondatud eraldi struktuuriüksustesse, TAI tööprotsessid on standardiseeritud ja kirjeldatud. Rakendame selgeid võtmetulemustele suunatud mõõdikuid organisatsiooni eesmärkide saavutamise hindamisel, millega tagame instituudi pideva arengu ja edu. Algatame ja väärtustame koostööd ning soosime avatud suhtlemist ja sidusrühmade kaasamist kõigis olulistest protsessides. Meie tegevus kriisiolukordades teenuste tagamiseks on läbi mõeldud.

#### **Olulisemad tegevused**

- ▶ TAI strateegilise planeerimisprotsessi ja juhtimispõhimõtete kaasajastamine.
- ▶ Protsesside kaardistamine ja tõhustamine, et ühtlustada teenuste kvaliteeti ning vähendada tegevuste rakendamise aja, raha ja muu ressursi kulu.
- ▶ Teenusepõhise juhtimise rakendamine.
- ▶ TAI teenuste toimepidevuse ja töötajate valmisoleku tagamine kriisiolukordades tegutsemiseks.

#### *OLEME ÕPPIV JA DIGIPÄDEV ORGANISATSIOON*

Kujundame TAI-s õppiva organisatsiooni hoiakut. Soodustame ja väärtustame töötajate professionaalset arengut ning uute teadmiste ja oskuste rakendamist töös, sh digioskusi. Julgustame töötajaid jagama oma teadmisi, sellega toetame üksteise arengut ja organisatsiooni teadmusloomet. Kasvatame juhtide juhtimispädevust ja rolliteadlikkust ning toetame nende arenemist töötajaid innustavateks liidriteks nii, et juhtimisotsused ja tegevused oleksid läbipaistvad ja peaksid silmas organisatsiooni pidevat arengut. Arendame samm-sammult välja digitaalse infrastruktuuri ja suurendame digilahenduste kasutust.

#### **Olulisemad tegevused**

- ▶ Juhtimiskultuuri ja -kvaliteedi edendamine koolituste ja arenguprogrammide kaudu.
- ▶ Digipädevuse kasvatamine.

## TÖÖTAJATE VÄÄRTUSTAMINE, VÄÄRTUSPÕHISE JUHTIMISE JUURUTAMINE JA JÄRELKASVU KASVATAMINE

Väärtustame iga töötajat, märkame ja tunnustame tema töösaavutusi ning isiklikku panust. Toetava ja positiivse tööõhkkonna loomiseks juurutame väärtuspõhist juhtimist. Toetame töötajaid nende tervise edendamisel ja pöörame erilist tähelepanu vaimse tervise hoidmisele ning töö- ja eraelu tasakaalule. Soosime ausat ja avatud suhtlust ning kaasame töötajaid organisatsiooni arenguks vajalike muutuste elluviimisesse. Hoiame töötajale suunatud väärtuspakkumise ajakohasena. Arendame igakülgset oma tänaseid töötajaid. Aitame pühendunud talentidel end teostada ja areneda organisatsioonisisel karjääriteel. Järelkasvu kasvatamiseks teeme koostööd gümnaasiumide, kutsekoolide, ülikoolide ja teiste teadusasutusega.

### Olulisemad tegevused

- ▶ Erinevate tasandite juhtimise hea tava väljatöötamine ja rakendamine.
- ▶ Talendijuhtimissüsteemi arendamine ja rakendamine.
- ▶ Erinevate tööandja märgiste taotlemine ja hoidmine.
- ▶ TAI haridus- ja teadusasutustele tutvustamine, osalemine karjäärimessidel ja muudel tööandjaid tutvustavatel üritustel ning koostöö haridusasutustega järelkasvu kasvatamisel.

### Mõõdikud

- ▶ Töötaja soovitusindeks
- ▶ Töötaja rahulolu juhtimisega
- ▶ Töötaja rahulolu arenguvõimalustega
- ▶ TAI tuntus ja maine
- ▶ Praktikantide arv TAI põhivaldkondades

# Arengukava mõisted

**Möödik** – kvaliteedi või tulemuslikkuse hindamisel kasutatav suurus

**Rahvatervishoid** – tegevusvaldkond, mille tegevus on suunatud rahvastiku tervise tugevdamisele ja parandamisele, elanike eluea pikendamisele ning tervisealase ebavõrdsuse vähendamisele

**Rahvatervishoiu lahendused** – teenused, tooted või nende kogumid, mis võimaldavad lahendada mõnda rahvatervishoiu probleemi või rahuldada rahvatervishoius üles kerkinud vajadust

**Teadmusloome** – teadmiste või tarkuse kui kogumi loomine

Teadmussiire – akadeemilise teadmuse edasikandmine ühiskonda, ettevõtetesse, organisatsioonidesse

**Teaduspõhine** – teaduse saavutusi rakendav, nendel põhinev

**Tervisekäitumine** – individuaalne käitumisviis, mis avaldab mõju inimese tervisele

**Terviseteadlikkus** – tervise- ja tervisekäitumise alane informeeritus, arusaam tervislikust eluviisist ja tervislikest valikutest ning võime selle info ja arusaama toel oma tervist hoida

**Terviseökonomika** – majandusteaduse allharu, mis uurib, kuidas ressursse jaotatakse tervise valdkonda ja valdkonna sees ning vastavate ressursside kasutamise tõhusust, hõlmates nii tervishoiusüsteemi kui tervist üldiselt

**Tervislik valik** – tervisele kasulik otsus

**Sotsiaalkaitse** – meetodid ja vahendid ühiskonna liikmete heaolu tagamiseks tööpuuduse, tervisehädade, töövõimetuse, pere kehva toimetuleku vm probleemide korral

**Strateegiline eesmärk** – kaugema sihi saavutamiseks seotud ja selleks vajalikke viise ja vahendeid hõlmav eesmärk

**Vaimne tervis** – heaoluseisund, milles inimene realiseerib oma võimeid, tuleb toime igapäeva elu pingetega, suudab töötada produktiivselt ning on võimeline andma oma panuse kogukonna heaks

**Visioon** – arusaam või nägemus sellest, kuhu liigutakse

**Väärtus** – idee, põhimõte või arusaam, mida laiemalt kõrgelt hinnatakse